

SID

سرویس های ویژه

سرویس ترجمه تخصصی

کارگاه های آموزشی

بلاگ مرکز اطلاعات علمی

عضویت در خبرنامه

فیلم های آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

PROPOSAL

پروپوزال

مركز آموزش پروپوزال نویسی و پایان نامه نویسی

کارگاه آنلاین پروپوزال نویسی و پایان نامه نویسی

مركز آموزش روش تحقیق و مقاله نویسی علوم انسانی

کارگاه آنلاین روش تحقیق و مقاله نویسی علوم انسانی

ISI Scopus

مركز آموزش آشنایی با پایگاه های اطلاعات علمی بین المللی و ترکیه های جستجو

کارگاه آنلاین آشنایی با پایگاه های اطلاعات علمی بین المللی و ترکیه های جستجو

شناخت شاخصه های مدیریتی اقتصاد مقاومتی در ارتباط با سازمانهای شهری

حسین حسامی

دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت دولتی، واحد مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران

hesami-h@mashhad.ir

حمید عرفانیان خان زاده

استادیار گروه مدیریت دولتی، واحد مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران

Erfanian.hamid@gmail.com

چکیده

اقتصاد مقاومتی که می توان آن را «اقتصاد ایرانی» نیز نامید، به عنوان بهترین و کارآترین روش جهت حرکت و بالندگی کشور از موقعیت موجود به سوی خودکفایی و استقلال اقتصادی، از سوی رهبر انقلاب انتخاب گردید تا چراغ راهی برای پیشرفت به سوی اعتلای ایران باشد اصولاً پرداختن به این موضوع به دلایل گوناگون مهم و ضروری است. از یک طرف دشمنان ملت ایران تلاش دارند تا نسبت به درهم ریختگی اقتصاد ایران اقدام کنند و از ناحیه اقتصاد ضرباتی را به ملت ایران اسلامی وارد کنند و از طرف دیگر مقاومت در اقتصاد نسخه ای کارساز برای عبور از این مرحله است از سویی دیگر موضوع اقتصاد مقاومتی موضوعی بسیار بدیع و جدید و بکر است و تجربه منتشر شده مکتوبی در مورد آن وجود ندارد و قاعدتاً باید جوانب آن بررسی و مورد توجه قرار گیرد. یکی از این جوانب بررسی اقتصاد مقاومتی در مورد مدیریت سازمانی های شهری است که در این مقاله سعی شده است که شاخصه های مدیریتی اقتصاد مقاومتی شناسایی شود این مقاله که با روش تحلیل محتوا و با هدف کاربردی و ماهیتی تحلیلی-توصیفی نگاشته شده است شاخصه های مدیریتی اقتصاد مقاومتی را با توجه به بررسی های صورت گرفته شاخص های مشارکت و مدیریت مشارکتی، نوآوری و شکوفایی، حرکت بر اساس برنامه، مدیریت مصرف، تاکید بر نقش نیروی انسانی و افزایش بهره‌وری و... شناسایی نمود که در انتهای مقاله مدلی مفهومی جهت دستیابی به مفهوم اقتصاد مقاومتی در مدیریت سازمان های شهری ارائه شده است.

واژگان کلیدی: اقتصاد مقاومتی، شاخصه های مدیریت اقتصاد مقاومتی، روش دمینگ، مدیریت شهری

۱- مقدمه

تبیین و تعریف چشم انداز آینده کشور، همواره می تواند نشانه ای باشد جهت جلوگیری از انحراف در مسیری که کشور می پیماید و درحقیقت آینده را محقق خواهد ساخت و نبود این چشم انداز، آینده را در آرزوها قرار خواهد داد. حال برای تبیین چنین آینده ای لازم است با توجه به ترفندهای همیشگی دشمنان که همواره در اشکال مختلف دیده میشود این آمادگی در محورهای مختلف برای کشور حفظ شود. سیاست های ابلاغی اقتصاد مقاومتی که در طی چند سال گذشته همواره مورد توجه قرار گرفته است درحقیقت سندی است برای حفظ آمادگی کشور که محورهای مختلف را تحت تاثیر قرار خواهد داد و آرمان های والای اسلامی همچون پیشرفت مادی، اقتصادی، فرهنگی، تعالی معنوی و اخلاقی و هویت اسلامی را به همراه خواهد داشت. از این رو می توان گفت اقتصاد مقاومتی یک الگوی علمی ودانش بنیان و متناسب با نیازهای کشور است که با مد نظر قرار گرفتن فرهنگ انقلابی و اسلامی جامعه تعریف گردیده و با محور قراردادن مردم به عنوان مرکز ثقل اصلی خود، که برگرفته از تعالیم اسلامی است حتی می تواند در سایر کشور ها نیز الگو باشد و منشاء اثر قرار گیرد. باید اشاره نمود که مفهوم و کارکرد سیاست های اقتصاد مقاومتی صرفاً محدود به دولت نمی باشد و شامل همه سازمان ها و نهادها و هرفردی با هر شغلی و مسولیتی می شود. با توجه به حساسیت این موضوع هدف این پژوهش شناخت شاخصه های این مدیریت اقتصادی در ارتباط با سازمان های شهری نظیر شهرداری ها می باشد به عبارت دیگر مساله اصلی این پژوهش شناخت آن دسته از مولفه های اقتصاد مقاومتی است که بر امر مدیریت سازمان های شهری تاثیرگذار بوده و موجب بهبود عملکرد این سازمان ها و دستیابی به اقتصادی مقاوم می شود. از این رو این پژوهش به دنبال پاسخ گویی به این سوال است که چه شاخصه های اقتصاد مقاومتی بر مدیریت سازمان های شهری تاثیرگذار است؟

۲- روش تحقیق

این تحقیق بر اساس هدف یک تحقیق کاربردی و بر اساس ماهیت یک تحقیق تحلیلی توصیفی است. به منظور انجام این تحقیق از روش کتابخانه ای استفاده شده است. به این منظور با مراجعه به کتب و مقالات معتبر علمی و همچنین سایت های اینترنتی و سخنان مقام معظم رهبری اقدام به استخراج اطلاعات مورد نیاز با استفاده از روش تندرخوانی و تحلیل محتوای متون اقدام گردید که در این راستا از ابزارهایی نظیر فیش برداری و یادداشت نویسی نیز استفاده شد. در این پژوهش روش مورد استفاده برای رسیدن به مدلی مفهومی در زمینه دستیابی به مفهوم اقتصاد مقاومتی در حوزه مدیریت روش دومینگ می باشد این روش که از روش های اقتصادی مطرح در سطح دنیاست شامل چهار مرحله برنامه ریزی، اجرا برنامه، ارزیابی و کنترل و انجام اصلاحات لازم می باشد لازم به ذکر است که چرخه دومینگ به صورت پایان ناپذیر دنبال می شود. (اسدی، ۱۳۸۸) و موجب بهبود کیفیت به صورت افزایشی است. که در قسمت آخر ادبیات پژوهش به آن اشاره می شود.

۳- ادبیات پژوهش

۳-۱ پیشینه تاریخی مقاومت در اقتصاد

مقاومت در اقتصاد دوام آوردن در شرایط سخت معمولاً مترادف وهم بیان با موضوعی تحت عنوان تحریم است. تحریم یعنی محدود کردن یک یا چند کشور توسط یک یا چند کشور دیگر در زمینه های مالی، اقتصادی، تجارت و ... موضوعی که سابقه ای طولانی در تاریخ بشر دارد. تحریم از دوران یونان باستان مطرح بوده است. تحریم در تاریخ به عنوان یک حربه در جنگ اقتصادی مطرح شده و مکمل جنگ سیاسی بوده است (پیغامی، ۱۳۹۳: ۴۰۸). یکی از این نمونه تحریم ها، تحریم مسلمانان در صدر اسلام و در دره ای به نام شعب ابی طالب است که توسط کفار قریش به جهت مقابله با گسترش اسلام بر پیامبر مکرم اسلام (ص) و پیروانش صورت گرفت. در ۱۲۰ سال اخیر تحریم اقتصادی بیشتر استفاده شده است. چیزی حدود ۲۰۴ مورد تحریم در کشورها بین هم انجام داده اند که از ۲۰۴ مورد نزدیک به ۴۰ درصد آن، تحریم هایی است که آمریکا دیگران را تحریم نموده است. (پیغامی، ۱۳۹۳: ۴۰۸). یکی از جنجال برانگیزترین موضوعات در دهه گذشته نقش تحریم های اقتصادی در سیاست خارجی آمریکا بوده است. از زمان دولت توماس جفرسون اجرای تحریم اقتصادی بخشی از اقدامات سیاست خارجی

آمریکا به شمار می آمده است. در دوره بعد از جنگ جهانی دوم برای محدود کردن افزایش قدرت نظامی شوروی تحریم هایی برقرار شد. در سال های اولیه شروع جنگ سرد در دهه ۱۹۵۰ و ۱۹۶۰ آمریکا در تلاش برای مهار نفوذ کمونیسم کشورهای کمونیستی و کشورهایی را که با این کشورها مناسبات تجاری داشتند تحریم کرد. در دهه ۱۹۷۰ حقوق بشر یکی از اهداف سیاست خارجی آمریکا شد و حکومت های مارکسیستی تحریم شدند. از اواخر ۱۹۸۰ خطر تروریسم مواد مخدر و اشاعه تسلیحات و سلاح های کشتار جمعی وهسته ای از زمینه های برقراری تحریم بوده است (ممبینی، ۱۳۹۳) ایران نیز از این آسیب ها چه در گذشته و چه در حال مصون نبوده است. نمونه ای از اینگونه مقاومت ها در تاریخ ایران نیز به وقوع پیوسته که از آن جمله می توان به تحریم تنباکو یا نهضت تحریم تنباکو در اعتراض به امتیاز تنباکو در زمان ناصرالدین شاه قاجار اشاره نمود. (غلام دنیوی، ۱۳۹۳) نخستین تحریم جامع سراسری علیه ایران در دوران معاصر، تحریم بریتانیا علیه ایران به منظور واکنش در برابر انتخاب دکتر محمد مصدق به وزارت بود که هدف ملی سازی صنعت نفت را دنبال می کرد. اولین قطعنامه شورای امنیت علیه ایران در زمان نخست وزیر محمد مصدق و به منزله واکنش علیه ملی شدن صنعت نفت ایران صادر شد. (کریمی کیا، ۱۳۹۳) در سال های گذشته دولت های متممادی در آمریکا تلاش کرده اند که از نظر سیاسی، نظامی و اقتصادی ایران را منزوی و در چارچوب قوانین آن کشور، ایران را تحریم کنند (ممبینی، ۱۳۹۳) آمریکا نیز در سال ۱۹۸۰ تحریمات اقتصادی وسیعی را در واکنش به تصرف سفارت آمریکا در تهران علیه ایران وضع نمود. (کریمی کیا، ۱۳۹۳). در زمان ریاست جمهوری کلینتون کنگره آمریکا تحت تاثیر منافع سیاسی گروه های داخلی که بایک کشور خارجی مرتبط می شد ایران را دشمن سال نامیدند و این کشور را متهم کردند که از تروریسم بین المللی حمایت و در مقابل روند صلح در خاورمیانه ایستادگی می کند و به دنبال دست یابی به سلاح های کشتار جمعی و بمب هسته ای می باشد. (ممبینی، ۱۳۹۳) سال ۱۹۹۵، بیل کلینتون رئیس جمهور وقت آمریکا اقدام به وضع تحریم هایی نمود که به موجب آن شرکت های نفتی آمریکایی از سرمایه گذاری در طرح های نفت و گاز ایران منع شده بودند. همچنین روابط بازرگانی با ایران نیز یک جانبه قطع گردید. از سال ۲۰۰۱، دو پدیده نسبتا جدید در عرصه سیاست تحریم اقتصادی پدیدار گشته است: نخست، پیدایش و گسترش تحریم اقتصادی علیه افراد و سازمانهای غیر دولتی؛ دوم، گسترش فزاینده تحریم های هوشمند. (کریمی کیا، ۱۳۹۳) قانون تحریم همه جانبه ایران در سال ۱۳۸۹ به تصویب کنگره آمریکا رسید این قانون رئیس جمهور آمریکا را قادر میسازد تا شرکت های خارجی ای را که به ایران بنزین و دیگر فرآورده های نفتی پالایش شده را صادر می کنند، مجازات کند و از این قانون تحریم ها با عنوان تحریم فلج کننده، فراگیر و همه جانبه یاد می شود. (پیغامی، ۱۳۹۳: ۴۲۴) و در این ایام بود که مقام معظم رهبری با درک صحیح از شرایط و ابعاد حمله همه جانبه ابر قدرت ها بر نظام سیاسی ایران اسلامی و به صورت ویژه انقلاب اسلامی موضوع اقتصاد مقاومتی را پیش کشیدند و با تاکید بر این موضوع که اقتصاد مقاومتی راه حل اصلی برون رفت از تحریم هاست بارها و بارها بر آن تاکید داشتند. «ما چند سال پیش اقتصاد مقاومتی را مطرح کردیم. همه کسانی که ناظر مسائل گوناگون بودند می توانستند حدس بزنند که هدف دشمن، فشار اقتصادی بر کشور است. معلوم بود و طراحی ها نشان میداد که این ها میخواهند بر روی اقتصاد کشور متمرکز شوند. اقتصاد کشور ما برای آنها نقطه مهمی است. هدف دشمن این بود که بر روی اقتصاد متمرکز شود، به رشد ملی لطمه بزند به اشتغال لطمه بزنند، طبعاً رفاه ملی دچار اختلال و خطر شود، مردم دچار مشکل شوند، دل زده بشوند، از نظام اسلامی جدا شوند، هدف فشار اقتصادی دشمن این است و این محسوس بود، این را انسان می تانست مشاهده کند» (بیانات مقام معظم رهبری در دیدار کارگزاران نظام ۱۳۹۱/۵/۳) تحریم اقتصادی جزئی از مهارت های دیپلماتیک است که طی قرون متممادی اعمال شده است. تحریم اقتصادی علاوه بر اهداف معمول به عنوان یک استراتژی قهرآمیز و جایگزین جنگ نیز لحاظ می شود (ممبینی، ۱۳۹۳) ولی باید بر این نکته نیز تاکید نمود که موضوع اقتصاد و تحریم ها در حقیقت مقدمه ای است برای ورود دشمن به درون قلمرو نظام اسلامی. نقطه مهم و استراتژیک اقتصاد، همان جایی است که مقام معظم رهبری با صراحت می فرمایند: «استقلال سیاسی و فرهنگی منوط به استقلال اقتصادی است» (بیانات مقام معظم رهبری در اجتماع کارگران کارخانجات تولیدی داروپخش ۱۳۹۰/۲/۱۰) (پیغامی، ۱۳۹۳: ۴۲۱)

۲-۳ اقتصاد مقاومتی

مراجعاتی که از فضاهای دانشجویی و حتی فضاهای سیاستگذاری اجرایی کشور می شود نشان می دهد که بحث اقتصاد مقاومتی به شدت دچار کمبود چارچوب های مفهومی و سیاست گذاری است و اقشار مختلف از نماینده مجلس تا مراکز مختلف دانشگاهی و پژوهشی مجلس درک صحیحی از این سیاست ها ندارند که در حوزه اقتصاد مقاومتی ابلاغ شده است . (پیغامی، ۱۳۹۳: ۱۱۰) با این حال هر یک سعی نموده اند با تعاریف خود ابعاد مختلف اقتصاد مقاومتی را برشمارند . در این تعاریف ضمن بیان مفاهیم موضوع اقتصاد مقاومتی سعی شده است به بیان چستی اقتصاد مقاومتی و بیان چیزی که اقتصاد مقاومتی نیست نیز پرداخته شود . از این تعاریف متنوعی نیز در این خصوص می توان بیان نمود:

- اقتصاد مقاومتی یک تاکتیک مقطعی و واکنشی نسبت به پدیده های جاری نیست بلکه یک دکترین و گفتمان تمام عیار است که افق تبدیل کردن کشور به اقتصادی توسعه یافته با دارا بودن مزیت رقابتی و یک قدرت اقتصادی بین المللی را پیش رو دارد (فائزی، ۱۳۹۳)
- اقتصاد مقاومتی که می توان آنرا «اقتصاد ایرانی» نیز نامید ، به عنوان بهترین و کاراترین روش جهت حرکت و بالندگی کشور از موقعیت موجود به سوی خودکفایی و استقلال اقتصادی ، از سوی رهبر انقلاب انتخاب گردید تا چراغ راهی برای پیشرفت به سوی اعتلای ایران باشد. (لطفعلی پور، ۱۳۹۳)

و یا در تعریفی دیگر

- منظور از اقتصاد واقعی یک اقتصاد مقاومتی فعال و پویاست نه یک اقتصاد منفعل و بسته . چنانکه مقاومت برای دفع موانع پیشرفت و کوشش در مسیر مهم حرکت و پیشرفت تعریف می شود. (فشاری، ۱۳۹۳)

و یا در نمونه ای دیگر

- اقتصاد مقاومتی یعنی تشخیص حوزه های فشار یا در شرایط کنونی تحریم و متعاقبا تلاش برای کنترل و بی اثر کردن و در شرایط آرمانی تبدیل چنین فشارهایی به فرصت که قطعاً باور و مشارکت همگانی و اعمال مدیریت های عقلایی و مدبرانه پیش شرط و الزام چنین موضوعی است . (شمس، ۱۳۹۱)
- اقتصاد مقاومتی در واقع یک الگوی علمی متناسب با نیازهای کشور است و بسیاری از جوامع برای کاهش وابستگی خود به جامعه جهانی این الگورا درپیش گرفته اند و متناسب با نیازهای خود انرا به وجود آورده اند (بابایی، عباس، ۱۳۹۳)

- اقتصاد مقاومتی به معنای آمادگی روحی و عملی برای مقاومت در برابر حملات اقتصادی دشمن و پاسخ به آن در کوتاه مدت و حرکت به سمت طراحی الگوی اقتصاد اسلامی در چهارچوب الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت در دراز مدت است. (شایان، ۱۳۹۳)

- شاخصه اصلی و یا تعریف اقتصاد مقاومتی عبارت است از سیاستگذاری و اجرای برنامه های اقتصادی معطوف به پایداری در همه سطوح با فرض فشار همه جانبه بیرونی. (قجری کناری، ۱۳۹۲)

به عبارت دیگر

- اقتصاد مقاومتی یعنی تشخیص حوزه های اعمال فشار سایر کشورها و تلاش برای کنترل و کم اثر کردن این فشارها و در شرایط آرمانی تبدیل تهدیدها به فرصت ها ، کاهش وابستگی ها و تاکید روی مزیت های تولید داخل و تلاش برای خود اتکایی را در دستور کار قرار میدهد (لطفعلی پور، ۱۳۹۳)

- در نظر دولتمردان اقتصاد مقاومتی ضرورت مقاومت برای رد کردن فشارها و عبور از سختی ها برای رسیدن به نقاط مثبت ملی نیاز است (بابایی، ۱۳۹۳)

و اما تعریفی که مقام معظم رهبری از اقتصاد مقاومتی ارائه نموده اند را می توان با ویژگی هایی برشمرد:

«مجموعه‌ی سیاست‌های اقتصاد مقاومتی در واقع یک الگوی بومی و علمی است که برآمده‌ی از فرهنگ انقلابی و اسلامی ما است؛ متناسب با وضعیت امروز و فردای ما است». (بیانات مقام معظم رهبری در دیدار مسئولان، فعالان و صاحب‌نظران اقتصادی ۱۳۹۲/۱۲/۲۰) البته در بیان سایر تعاریف و الگوهای اقتصاد مقاومتی افراد مختلف الگوهای متفاوتی را بیان نموده اند هر چند که در ۴ الگوی اصلی که اولین بار توسط عادل پیغامی یکی از پرکارترین محققان در این عرصه بیان شده است اتفاق نظر دارند اما گاهی به این چهار الگو یعنی اقتصاد موازی، اقتصاد الگو، اقتصاد ترمیمی و اقتصاد تدافعی الگوهای جدیدی نیز افزوده شده است و شایسته است این الگوها یا ترکیبی از همه‌ی آنها در کشور به عنوان پروژه‌های ملی پیگیری شود. مجید فشاری در مقاله‌ی ای در سال ۹۳ الگوی اقتصادی جدید تحت عنوان الگوی اقتصاد کارآفرینی و تحقیق و توسعه را بیان می‌دارد. و این درحالی است که اسدالله کلانتر پیشتر از آن از الگوی اقتصاد حمله‌ای نام برده است.

اقتصاد موازی

اقتصاد موازی یعنی همان طور که انقلاب اسلامی باتوجه به نیاز خود به نهادهایی با روحیه و عملکرد انقلابی، اقدام به تاسیس نهادهایی مانند کمیته امداد، جهاد سازندگی، سپاه پاسداران و بنیاد مسکن نمود، امروز نیز بایستی برای تامین اهداف انقلاب این پروژه را ادامه داده و تکمیل کند چرا که انقلاب اسلامی به اقتصاد مقاومتی و به نهاد سازی های مقاومتی در اقتصاد نیاز دارد که چه بسا ماهیتا از عهده‌ی نهادهای رسمی اقتصادی بر نمی‌آید. پس باید نهادهایی موازی برای این کار ویژه ایجاد کند یعنی ما در کشورمان به اقتصاد پریم نیاز داریم این امر البته به معنای نفی نهادهای مرسوم نیست (کلانتر، ۱۳۹۱)

اقتصاد حمله‌ای

در برابر تحریم های اقتصادی و وارداتی مبادرت به صدور کالاهای تولید داخل و روی آن مانور دادن (کلانتر، ۱۳۹۱)

اقتصاد الگو:

این رویکرد چشم اندازی کلان به اقتصاد جمهوری اسلامی ایران دارد و یک اقدام بلند مدت را شامل می‌شود و رویکردی ایجابی و دور اندیشانه دارد (قلی پور، ۱۳۹۳)

در این رویکرد ما در پی اقتصاد ایده‌آلی هستیم که هم اسلامی باشد و هم ما را به جایگاه اقتصاد اول منطقه برساند اقتصادی که برای سایر کشورهای اسلامی الهام بخش و کارآمد بوده لایق تمدن بزرگ اسلامی باشد بدین معنا اساسا در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت یکی از مولفه‌های مهم الگو می‌بیاد متضمن مقاومت و تحقق آن باشد. (کلانتر، اسداله، ۱۳۹۱)

اقتصاد ترمیمی:

اقتصادی است که در پی مقاوم سازی، آسیب زدایی، خلل‌گرایی و ترمیم ساختارها و نهادهای فرسوده و نا کارآمد موجود اقتصادی است (قلی پور، مریم، ۱۳۹۳) یعنی در رویکرد جدید به دنبال بازتعریف سیاست‌های نهادهای موجود، جهت برآورده ساختن انتظارات هستیم.

اقتصاد دفاعی:

تعریف سوم از اقتصاد مقاومتی، متوجه هجمه شناسی، آفند شناسی و پدافند شناسی ما در برابر ان هجمه است (قلی پور، ۱۳۹۳) یعنی ما باید ابزارها و شیوه‌های هجمه‌ی دشمن را پیشاپیش شناخته و بر اساس آنها استراتژی مقاومت خود را علیه آنان تدوین و اجرا کنیم.

۳-۳ ویژگی‌ها و محورهای اساسی اقتصاد مقاومتی

اقتصاد مقاومتی، مفهومی سازمان دهنده برای جمیع عناصر و ساختارهای اقتصاد، گفتمانی عمومی و مردمی و فرآیندی متداوم، حرکتی مستمر، مدبرانه، هوشمند، همه جانبه، والگویی از اقتصاد پیشرفته، پیش رو، مستقل و مستحکم است که باباوربه تعالیم حیات بخش واققدار افرین اسلام، اتکا به روحیه جهادی، خلاقیت، نوآوری، ریسک پذیری، امید، تلاش خالصانه و هم بستگی مردم پشتیبان انقلاب و پویایی های دورن زای همه ظرفیت های مولد دولتی و مردمی اقتصاد ملی، با خلق فرصت های بین المللی و حضور فعال و موثر در تعاملات جهانی، برای مردم ایران، امنیت، رفاه و پیشرفت پایدار توام با

عدالت و برای جهان اسلام و جامعه بشری، الگویی اسلامی - ایرانی و مستقل از رشد و شکوفایی بشری را به ارمغان می‌آورد. ضمن این که رشد و شتاب خود را از دست نمی‌دهد و در برابر بحران‌ها، شوک‌ها و نوسانات طبیعی اقتصاد و تلاش خصم‌الود و تحریم‌های اقتصادی دشمن، آسیب‌ناپذیر، مقاوم و درآینده‌بازدارنده است (پیغامی، ۱۳۹۳: ۵۱)

برخی محورهای اساسی و مهم اقتصاد مقاومتی عبارتند از:

- ۱- حمایت از تولید ملی و کار و سرمایه ایرانی
 - ۲- توجه به نخبگان و استفاده از فناوری نوین
 - ۳- اصلاح الگوی مصرف و ترویج استفاده از تولیدات داخلی
 - ۴- عدم وابستگی اقتصاد به نفت و افزایش تولید صادرات غیر نفتی
 - ۵- توجه بیشتر به صنعت کشاورزی و خودکفایی در تولید محصولات کشاورزی
 - ۶- بهره‌مندی از نیروی انسانی جوان، فعال و متخصص و ایجاد شرایط لازم جهت جلوگیری از خروج نخبگان از کشور
 - ۷- استفاده مضاعف از بخش خصوصی با تاکید بر شرکت‌های دانش‌بنیان (لطفعلی پور، ۱۳۹۳)
- درعین حال عادل پیغامی در تحلیلی که بر روی سخنان مقام معظم رهبری داشته است مردمی کردن اقتصاد، حمایت از تولید ملی، مدیریت منابع ارزی، مدیریت مصرف، اقتصاد دانش‌بنیان، کاهش وابستگی به نفت، حرکت براساس برنامه و پرهیز از سیاست‌های خلق‌الساعه و اقتصاد کارافرین را به عنوان ارکان اقتصاد مقاومتی برمی‌شمارد. (پیغامی، ۱۳۹۳: ۲۵۰)

۳-۴ شرایط و الزامات اقتصاد مقاومتی

همانگونه که پیش از این نیز گفته شد سند ابلاغی اقتصاد مقاومتی شامل قسمت‌های مختلفی است که یکی از این قسمت‌ها مقدمه‌ای است که رهبر معظم انقلاب با تاکید بر بسیاری از مشکلات موجود کشور چارچوبه‌ای کلی از شرایط و الزامات اقتصاد مقاومتی را بیان می‌نماید. در این مقدمه اقدام‌قوای کشور نسبت به اجرای ابلاغیه و همچنین ایجاد زمینه و فرصت مناسب برای نقش‌آفرینی مردم و فعالان اقتصادی را به عنوان دوازدهم اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی برمی‌شمارند. که زمینه‌های مهم این دو الزام را در قالب‌بهای اقدام بی‌درنگ و با زمانبندی مشخص توسط مسئولین در الزام اور و همچنین تدوین قوانین و مقررات لازم، تدوین نقشه راه برای عرصه‌های مختلف و نمایش حماسه اقتصادی ملت بزرگ ایران را در برابر چشم جهانیان برمی‌شمارند. همین الزامات در دیدار ایشان با کارگزاران نظام در ۳/۵/۹۱ در قالب عناوینی همچون مردمی کردن اقتصاد، کاهش وابستگی به نفت، مدیریت مصرف، استفاده حداکثری از منابع و امکانات، حرکت براساس برنامه، وحدت و همبستگی مسولان بیان گردیده است. عبدالله شایان در ذیل مقاله خود شرایط و الزامات اجرای اقتصاد مقاومتی را با کند و کاوی در سخنان مقام معظم رهبری در قالب ۱۶ عنوان اینچنین بیان می‌نماید:

- استفاده از همه ظرفیت‌های مردمی و دولتی
- مردمی کردن اقتصاد
- تحول در شرایط اقتصاد از طریق اجرای سیاست‌های اصل ۴۴
- توانمندسازی بخش خصوصی
- کاهش وابستگی به نفت
- جایگزینی درآمدهای نفتی با درآمدهای غیر نفتی
- بنیان‌گذاری کارهای اقتصادی برپایه دانش و تبدیل شدن اقتصاد دانش‌بنیان به وجه غالب اقتصاد کشور
- حمایت از تولید ملی
- فعال کردن واحدهای تولیدی کوچک و متوسط
- تعادل در مصرف و مدیریت مصرف با جایگزینی و ترجیح تولیدات داخلی با کالاهای خارجی
- مبارزه با مفسدات اقتصادی

- مدیریت درست منابع ارزی
- مدیریت مصرف و فرهنگ سازی برای جلوگیری از اسراف
- استفاده حداکثری از زمان و منابع وامکانات
- حرکت براساس برنامه و پرهیز از تصمیم های حق الساعه و تغییر مقررات
- صیانت از وحدت و همبستگی (شایان، ۱۳۹۳)
- در همین رابطه سمانه مهدیزاده در بیان تحقیقاتی که انجام داده است این الزامات را در قالب ۶ عنوان اینچنین نام میبرد:
- مدیریت مصرف و جلوگیری از مصرف گرایی و مصرف کالاهای ساخت داخل
- مبارزه با فساد اقتصادی و اداری
- مردمی کردن اقتصاد و توانمند کردن بخش خصوصی براساس اصل ۴۴
- کاهش وابستگی به نفت و اقتصاد تک محصولی
- برنامه ریزی و حرکت براساس برنامه وعدم تغییر ناگهانی سیاستها وقوانین
- توجه به توانمند سازی شرکت های دانش بنیان (مهدیزاده ، ۱۳۹۳)
- مریم قلی پور نیز در مقاله ای راه کارهای اقتصاد مقاومتی را اینچنین و در قالب ۱۳ عنوان مطرح نموده است :
- برای اقتصاد مقاومتی باید فرهنگ سازی شود
- اقتصاد مقاومتی باید از آموزش خانواده ها و کارکنان ادارات شروع شود
- اطلاع رسانی هدفمند به مردم وتوان سازی آنان برای مشارکت در امور اقتصادی وجلب اعتماد انها
- شناسایی دقیق نقاط ضعف اقتصادی کشور و تلاش برای برطرف کردن ان
- مبارزه با فساد مالی
- زمینه سازی برای افزایش صادرات غیر نفتی
- آمایش سرزمینی و ایجاد توازن منطقه ای در راستای ایجاد عدالت
- خود باوری ملی و مقابله با تحریم ها از طریق تقویت تولید داخلی وكاهش وابستگی ها
- اصلاح الگوی مصرف وكاهش هدررفت منابع و مدیریت صحیح انها كاهش هزینه های دولت
- تبیین حرکت جهادگونه اقتصاد دربیانات مقام معظم رهبری
- حق برخورداری برابر از فرصت ها وامکانات در جامعه
- بهبود فضای کسب و کار واشتغال زایی
- اجرای صحیح طرح هدفمندی یارانه ها (قلی پور، ۱۳۹۳)

اما همانگونه که در بیان الزامات و راه کارهای اقتصاد مقاومتی در بالا سخن گفته شد یکی از شرایط والزامات اصلی تحقق اقتصاد مقاومتی موضوع فرهنگ سازی در جامعه است . در این زمینه ابتدا باید دولت را در سبک اداره امور وسپس مردم را به سبک زندگی متناسب با انقلاب تشویق وتایید کرد تا بدین وسیله سبک زندگی متناسب با مقتضیات انقلاب را در جامعه گسترش دهیم (تراب زاده جهرمی ، ۱۳۹۲) توجه به معنویت دینی در سبک زندگی بسیار مهم و کلیدی است ، چرا که اقتصاد مقاومتی بر پایه و اساس سرمایه معنوی افراد و جامعه استوار است و متناسب با تحریم های اقتصادی علیه کشور ایران می باشد . این امر باید در تعلیم وتربیت رسمی و غیررسمی اقتصادی متناسب با مقاومت و جهاد اقتصادی تبیین ، طراحی و سپس اجرا گردد. (ممبینی ، ۱۳۹۳)

۳-۵ نقش مدیریت در اقتصاد مقاومتی

اقتصاد در یک نگاه ساده ، سیستمی با مجموعه پارامترهای مختلف است . دشمنان اگر بخواهند به کشور ضربه بزنند هرگز نخواهند توانست کل سیستم را مختل کنند بلکه قاعدتا تلاش خواهند کرد تا در ابتدا ، اجزای این سیستم را مختل کنند پس

به طور قطع برای مقابله با ایجاد اخلاص در چنین اقتصادی باید اجزای سیستم را به خوبی شناسایی و مورد بررسی قرار دهیم (مهندسزاده، ۱۳۹۳) وقتی که صحبت از رفتار مدیران اقتصادی می شود به دوحوزه کلی نظر دارد یکی حوزه تصمیم سازی درحوزه اقتصاد و دیگری حوزه تصمیم گیری درحوزه اقتصاد است. تصمیم سازی به معنای لیست کردن تمام راه حل های ممکن است، یا لیست کردن تمام اقداماتی که می شود انجام داد. تصمیم گیری به معنای انتخاب آن راه حل هایی است که بهترین هستند یا اتخاذ سیاست ها و برنامه هایی که بهترین هستند (عبدالملکی، ۱۳۹۳: ۲۹۴) نقش مدیر در این سیستم که در هر یک از سازمان ها و ارگان ها ضروریات و اقتضاعات خاص خود را می طلبد قطعاً چیزی جز کارکردهای اصلی مدیریت یعنی برنامه ریزی، اجرا، کنترل و بازنگری نخواهد بود اصول اساسی که امروزه به عنوان شاخص های اصلی مدیریت بسط و گسترش یافته اند. در این رهگذر توجه ویژه ای در ادبیات، گفتار و نوشتار نیز در این چهارحوزه با رویکرد اقتصاد مقاومتی دیده می شود به عنوان نمونه در زمینه برنامه ریزی که یکی از کارکردهای اصلی است مقام معظم رهبری نیز در بیانان خود در دیدار با کارگزاران نظام در ۹۱/۵/۳ به آن اشاره نموده اند و در این رابطه تصمیم های خلق الساعه و تغییر مقررات را به عنوان آسیب اصلی در موضوع برنامه ریزی اقتصادی کشور ذکر می نمایند. به طور کلی می توان گفت درحوزه هایی از اقتصاد، ایران با مسئله بی برنامهگی مواجه شد اگر برنامه داشت شاید این قدر که در حال حاضر درگیر تورم است این گونه نمی شد. دومین ناکارآمدی که در این زمینه بروز کرد، بی توجهی به مبانی منطقی و علمی است که در برنامه ریزی هایی که انجام شد می توانست مورد توجه قرار بگیرد. گاهی بحث بی برنامهگی است و گاهی هم بحث این است که برنامه وجود دارد اما منطبق بر مبانی و معیارهای علمی و منطقی نیست (عبدالملکی، ۱۳۹۳: ۲۹۵) نظام اسلامی قادر است با برنامه ریزی، تلاش، تدوین استراتژی ها و اقدامات لازم با محوریت اقتصاد مقاومتی، بخش عمده ای از تهدیدهای امروزی را نیز به فرصت تبدیل کند. نکته مهم اینکه درحوزه های سیاست گذاری، نظارت و تقنین به برنامه ریزی های بلند مدت نیاز داریم. (قجری کناری، ۱۳۹۲) درسند ابلاغی اقتصاد مقاومتی موضوع برنامه ریزی در قالب تدوین برنامه، قوانین و مقررات، تدوین نقشه راه به همراه زمانبندی مشخص از مواردی است که مورد تاکید قرار گرفته است اگر به کارکردهای اجرایی مدیر نیز نظری بیافکنیم قطعاً چیزی جز آنچه در این سیاست ها به عنوان بند های سیاست های ابلاغی بیان گردیده است نخواهیم یافت که مدیر را ملزم به رعایت آنها می نماید. تا به تحقق آرمان ها و اصول قانون اساسی، سند چشم انداز بیست ساله دست یابد. اما بعد از برنامه ریزی و اجرای سیاست ها نگاه دقیق و ژرف به کنترل های لازم در جهت عدول از آنچه برنامه ریزی گردیده است نیز به عنوان یک موضوع حیاتی در کارکردهای مدیریت قابل جستجو می باشد. یکی از لازمه های اجرای اقتصاد مقاومتی، نظارت به موقع است چرا که همیشه نظارت به موقع از دخالت بی موقع از دخالت بی موقع تاثیر گذارتر خواهد بود. (قجری کناری، ۱۳۹۲)

۳-۶ اقتصاد مقاومتی در سازمان های شهری

یکی از ۲۱ بسته سیاستی که توسط مقام معظم رهبری در حوزه های مختلف ابلاغ گردیده است، سیاست های ابلاغی اقتصاد مقاومتی مشتمل بر ۲۴ بند است. اگر چه این سیاست ها ناظر به کلیات کشور تهیه شده است ولی از آنجا که حجم زیادی از اقتصاد خرد و کلان در شهرها و به خصوص کلان شهرها صورت می گیرد، ضروری است که این مهم مورد توجه ویژه مدیران شهری نیز قرار گیرد. (گروه مولفین، ۱۳۹۴: ۶) از طرفی باید توجه داشت که مفهوم و کارکرد سیاست های اقتصاد مقاومتی صرفاً محدود به دولت نمی باشد و شامل همه سازمان ها و نهادها و هر فردی با هر شغلی و مسئولیتی می شود. شهرداری ها به عنوان تاثیرگذارترین سازمان در اداره امور شهر و شهروندان، بی شک نقش بی بدیل در تحقق اقتصاد مقاومتی دارند. (جعفری، ۱۳۹۲: ۲۰) از زمان تصویب قانون شهرداری ها تاکنون شهرداری های کلان شهرهای کشور علی رغم وجود دستگاه ها و نهادهای متعدد در شهر، وظایف و ماموریت های گسترده ای را برعهده گرفته اند. این گستردگی وظایف باعث شده عملکرد شهرداری ها نقش قابل توجهی بر کیفیت و سبک زندگی شهروندان در ابعاد مختلف داشته باشد (گروه مولفین، ۱۳۸۴: ۱۹). این تعدد وظایف شهرداری ها و تاثیرگذاری مستقیم فعالیت های آنها بر شهروندان، اهمیت این موضوع را نیز دوچندان می

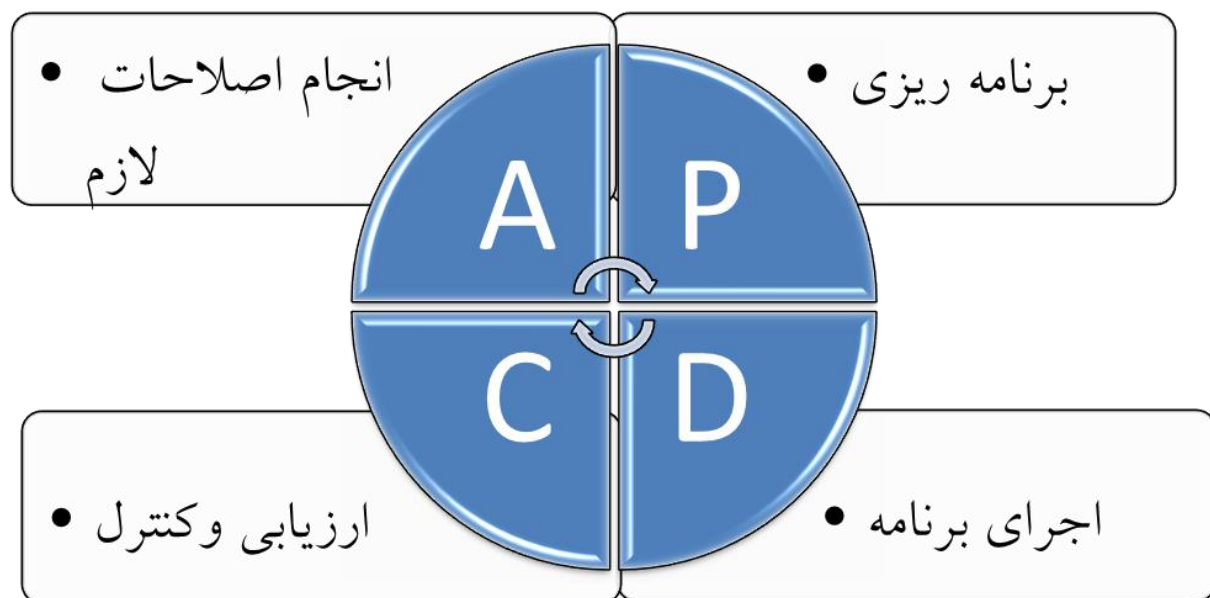
نماید. از این رو شهرداری ها به عنوان یک سازمان مهم در ساختار اقتصادی و اجتماعی کشور ، می بایست درک صحیح از موضوعات و روند حرکتی کشور داشته باشند و در این مسیر گام بردارند .

۳-۷ معرفی مدل دمینگ در اقتصاد

دمینگ در سال ۱۹۰۰ در ویومینگ در ایالت میشیگان چشم به دنیا گشود و در سال ۱۹۲۸ دکترای خود را در رشته ریاضیات فیزیک اخذ کرد . او بعد از مطالعه در خصوص روشهای آماری والتر شورات کتابی تحت عنوان روش های آماری در کنترل فرایند منتشر نمود. تلاش وی عمدتاً به کارگیری روشهای آماری در فرایندهای خدماتی تولید است. (یوسفی، ۱۳۸۱).

نحوه این نگرش به چرخه دمینگ شهرت دارد که بیانگر مسائل زیر است :

- طرح ریزی : اطلاعات گردآوری و مسئله مشخص می شود و برنامه بهبود طراحی می شود.
 - اجرا: پروژه نمونه اجرا می شود.
 - بررسی : نتایج تلاش ها در مقابل برنامه اجرایی مورد تجزیه و تحلیل قرار می گیرد.
 - عمل : بهبود در کل سازمان اعمال می گردد . بعد از این برنامه چرخه برنامه ریزی برای بهبود از نو آغاز می شود.
- چرخه دمینگ در تمام زمینه ها قابل استفاده است . در سطح سازمان نیز کارکنان می توانند با بکارگیری این چرخه، حرکت در جهت بهبود مستمرا فراگیر کنند. در چرخه دمینگ همواره در وضعیت فعلی ، برای تحقق برنامه ، اقدامات اجرایی انجام می پذیرد و با بررسی وضعیت اجرایی برنامه، نقاط قوت و ضعف آن آشکار می شود. در حقیقت با هر بار گردش این چرخه ، از وضعیت فعلی به وضعیت جدید وارد می شویم. وضعیت جدید دوباره به عنوان وضعیت فعلی بررسی می شود و به این ترتیب بهبود مستمر که از مفاهیم کلیدی کیفیت جامع است تحقق می یابد (سلمانزاده، ۱۳۸۰: ۵۴).
- مراحل چهارگانه به ترتیبی که ملاحظه می کنید ، مبنای تفکر ژاپنی ها برای تصمیم گیری و اجرای تصمیم در سازمان ها و واحدهای تولیدی می باشد. لازم به ذکر است که چرخه دمینگ به صورت پایان ناپذیر دنبال می شود.

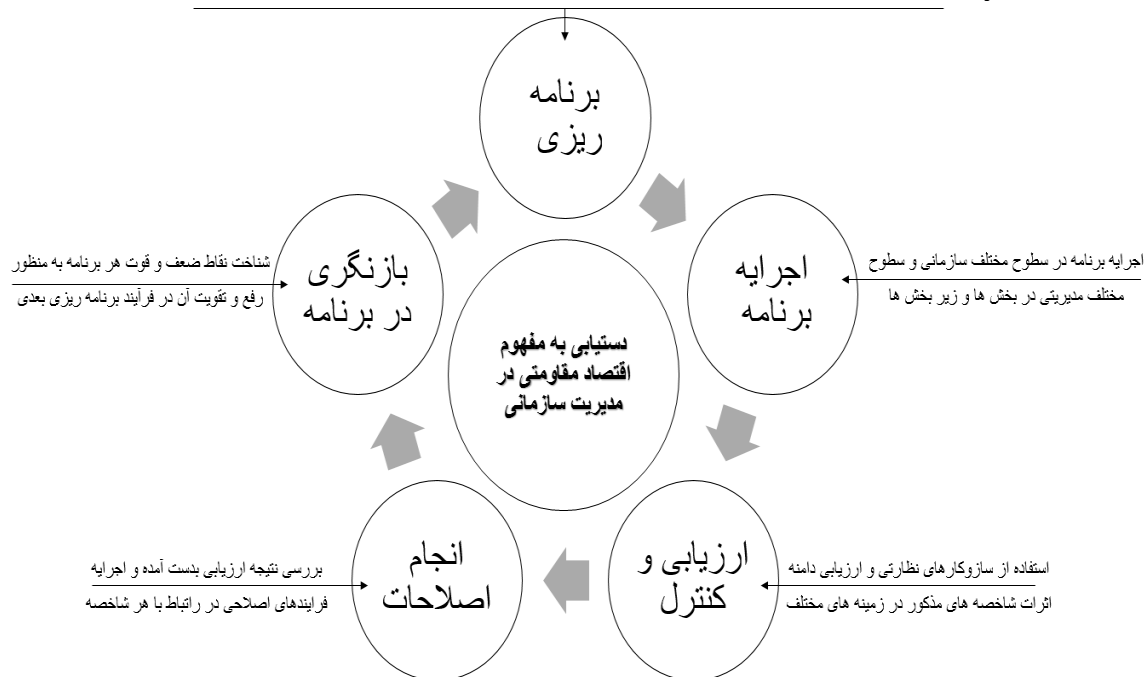
نمودار شماره ۱ چرخه دمینگ در اقتصاد

۳-۸- ارائه مدل مفهومی دستیابی به مفهوم اقتصاد مقاومتی در مدیریت

در یک جمع بندی مختصر می توان گفت که بعد از تشریح اقتصاد مقاومتی و ویژگی ها و الزامات آن به تبیین نقش مدیریت در اقتصاد مقاومتی پرداخته شد و پس از تشریح مدل دمیگ در ارتباط با اقتصاد و افزایش کیفیت آن در این بخش به ارائه مدلی مفهومی جهت دستیابی به مفهوم اقتصاد مقاومتی در مدیریت پرداخته می شود. این مدل که بر اساس مدل دومینگ در اقتصاد طراحی شده است از پنج حلقه اصلی تشکیل می شود. حلقه اول برنامه ریزی است که هرگونه تدوین برنامه در زمینه مدیریت را شامل می شود که انتظار می رود این برنامه ها بر اساس شاخصه های مدیرتی اقتصاد مقاومتی تدوین شوند در قسمت بعد اجراییه این برنامه ها را شاهد هستیم در حلقه بعد این اجرا کنترل و ارزیابی می شود تا نقاط قوت و ضعف آن شناسایی شود و در حلقه بعدی این ارزیابی به انجام اصلاحاتی در زمینه اجرا و نحوه تدوین برنامه منجر می شود در حلقه بعدی این اصلاحات به منظور استفاده در برنامه بعدی تنظیم شده و مقدمات تعریف برنامه بعدی را مهیا می سازد. چنانچه مشاهده می شود این چرخه یک چرخه مطلقا سعودی بوده که به افزایش کیفیت در بخش مدیریت کمک شایانی می نماید. این مدل مفهومی در نمودار شماره ۲ قابل مشاهده است.

طرح برنامه های سازمان بر اساس شاخص های مشارکت در مدیریت، نوآوری و شکوفایی، حرکت بر اساس برنامه، مدیریت مصرف، نیروی انسانی و افزایش بهره وری و ..

نمودار شماره ۲- مدل مفهومی دستیابی به مفهوم اقتصاد مقاومتی در مدیریت سازمانی

۴- بحث و نتیجه‌گیری

اگر از نقطه نظر اینکه اقتصاد مقاومتی به عنوان یک مفهوم امروزه در جامعه علمی کشور و همچنین در سطح عموم مردم مطرح می‌شود نگریده شده شود ضروری است برای این مفهوم مولفه‌ها، ابعاد و شاخص‌هایی جهت سنجش بهتر و کمی‌سازی آن مطرح و به نگارش درآید. در این زمینه نیز مطالعات مختلفی توسط اندیشمندان، اساتید و دانشگاه‌های سطح کشور صورت گرفته است. که بر اساس فرمایشات مقام معظم رهبری در رابطه با اقتصاد مقاومتی بوده است که می‌توان اندیشمندی چون یعقوب مبینی، مرتضی فائزی، پیامی، احمدی و ... را معرفی نمود. تمام این اندیشمندان در حوزه اقتصاد مقاومتی شاخص‌هایی را تبیین و معرفی نموده‌اند که این پژوهش با توجه به بحث مدیریت اقدام به استخراج آن دسته از شاخص‌هایی که بر مدیریت سازمان‌های شهری تاثیر گذار می‌باشد، نموده است قسمتی از این شاخصه شامل مشارکت و مدیریت مشارکتی، نوآوری و شکوفایی، حرکت بر اساس برنامه، مدیریت مصرف، تاکید بر نقش نیروی انسانی و افزایش بهره‌وری می‌باشد که در جدول شماره ۱ به ارائه شاخصه‌های مدیریتی اقتصاد مقاومتی با توجه به مدل مفهومی در چهار بعد برنامه ریزی، اجرایی،

جدول شماره ۱ شاخصه‌های مدیریت اقتصاد مقاومتی در ارتباط با سازمانهای شهری

بعد	مولفه	شاخصه
برنامه ریزی	سند چشم انداز	وجود چشم انداز سازمانی اخلاق مداری آینده محوری هویت اسلامی ایرانی
	اقتصاد عدالت بنیان و رقابت پذیر	تخصص گرایی در انتخاب تامین کنندگان عدالت محوری نظامات ارزشیابی پیمانکاران تمرکز زدایی میزان انحصارگرایی در سازمان در تامین کالاها و...
	اقتصاد دانش بنیان	استفاده از مراکز دانش بنیان انجام تحقیقات کاربردی بهره گیری از شرکت های دانش بنیان
	سیاست های کلی اصل ۴۴	حمایت از تعاونی های کارکنان تطبيق ساختار با سیاست برون سپاری (چاپک سازی و تصدی گری) برون سپاری
	نقشه جامع علمی کشور (نظام ملی نوآوری، ارتباط صنعت و دانشگاه)	افزایش دانش علمی کارکنان بهره مندی از مراکز دانشگاهی در انجام فعالیت ها انجام طرح های نوآورانه
	گفتمان سازی	میزان باور به اجرای اقتصاد مقاومتی انجام فعالیت های آموزشی و فرهنگی جهت ترویج فرهنگ اقتصاد مقاومتی
	اجرا	حماسه اقتصادی، جهاد اقتصادی
مردمی کردن اقتصاد		وجود بانک اطلاعاتی خدمات دهندگان در حوزه های مختلف فعالیت ارائه خدمات بخش خصوصی
مصرف تولیدات داخلی		میزان مصرف تولیدات داخلی
هدفمندی یارانه ها		اجرای اصول بهینه سازی مصرف انرژی

مصرف کالاهای استراتژیک	خودکفایی و استقلال اقتصادی	کنترل ارزیابی و
بهره گیری از فناوری های نوین	تقویت همکاری های دوجانبه	
تعاملات موثر سازمانی	توانمندسازی نیروی کار	
طرح جامع ارتقاء کارکنان	مبارزه با مفاسد اقتصادی	
برخورد قاطع با مفاسد اقتصادی قانون گرایی و میزان حفظ بیت المال اجرای برنامه صیانت از حقوق مردم و تکریم ارباب رجوع متناسب سازی سطح حقوق و مزایای کارکنان و نگاه به سطح زندگی کارکنان	شفاف سازی	
شفافیت قوانین اطلاع رسانی قوانین و دستورالعمل ها	ارزیابی عملکرد	
وجود نظام ارزیابی جامع عملکرد کارکنان اجرای طرح سنجش میزان رضایتمندی مردم از نحوه ارائه خدمات میزان دانش مدیران میزان دانش کارکنان افزایش کارایی و اثر بخشی با رعایت نظام پرداخت براساس عملکرد	توان آفندی	
میزان محدودیت های ایجاد شده برای سازمان (آسیب پذیری) بر اثر تحریم ها	فرهنگ و روحیه جهادی	
میزان باور به "ما می توانیم" در سازمان میزان همدلی و تعهد سازمانی ایمان و اخلاص و توکل به خدا احسان و ایثار پرهیز از سستی و عجب و غرور	تحول نظام اداری	
فرهنگ سازی، آموزش، توانمندسازی و ترغیب مردم به استفاده از خدمات الکترونیکی از رسانه ها درصد تحقق فعالیت هاب مبنای خدمات الکترونیکی متناسب سازی ساختار با تغییرات تکنولوژی و نیاز مشتریان	سرمايه های انسانی	
وجود برنامه های بهداشت و سلامت نیروی کار بهره مندی از آمار و اطلاعات میزان تعهد سازمانی عدالت محوری در جذب، تداوم خدمات و ارتقای منابع انسانی دانش گرایی رضایت شغلی تمایل به انجام کار گروهی مهارت شغلی و توانمندی کارکنان اعتماد به نیروی انسانی در بین مدیران جانشین پروری و جانشین گزینی در بین کارکنان روحیه انتقاد پذیری و مطالبه گری در بین کارکنان	مدیریت هزینه	
میزان رشد هزینه های مصرفی و جاری سازمان ارزش آفرین کردن هزینه های مصرفی کاهش قیمت تمام شده خدمات اصلاح الگوی مصرف		

انجام اصلاحات

منابع

- پایگاه اطلاع رسانی مقام معظم رهبری
- پیغامی، عادل، ۱۳۹۱، ده نکته درباره تحقق اقتصاد مقاومتی، پایگاه حفظ و نشر آثار حضرت آیت الله العظمی خامنه ای
- جعفری مقدم، سعید، ۱۳۸۲، مستندسازی تجربیات مدیران، تهران موسسه تحقیقات و آموزش مدیریت، ۱۳۸۲
- بهرامیان، بهمن، ۱۳۹۱، ارائه الگوی بومی اقتصاد مقاومتی با توجه پتانسیلهای موجود در استان گیلان با تاکید بر نقش بسیج، همایش ملی تبیین اقتصاد مقاومتی ۱۳۹۱
- جعفری، انوش، آهنگری، مریم، ۱۳۹۱، استراتژی های مقاومتی، همایش ملی تبیین اقتصاد مقاومتی ۱۳۹۱
- پیغامی، عادل، ۱۳۹۳، درس گفتارهای اقتصاد مقاومتی، انتشارات بسیج دانشگاه امام صادق (ع) سال ۱۳۹۳
- فائزی، مرتضی، ۱۳۹۳، بررسی تاثیر مولفه های اقتصاد مقاومتی بر ایجاد مزیت رقابتی در سازمانها، کنفرانس ملی رویکردهای نوین در مدیریت کسب و کار ۱۳۹۳
- اسفندیاری، عباس، ۱۳۹۳، تحقق اقتصاد مقاومتی در دیگر جوامع، چرا و چگونه، کنفرانس ملی رویکردهای نوین در مدیریت کسب و کار ۱۳۹۳

SID

سرویس های ویژه

سرویس ترجمه تخصصی

کارگاه های آموزشی

بلاگ مرکز اطلاعات علمی

عضویت در خبرنامه

فیلم های آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

PROPOSAL
پروپوزال

پروپوزال نویسی و پایان نامه نویسی

دکتره تهرانی

کارگاه آنلاین
پروپوزال نویسی و پایان نامه نویسی

روش تحقیق و مقاله نویسی علوم انسانی

دکتره تهرانی

کارگاه آنلاین
روش تحقیق و مقاله نویسی علوم انسانی

ISI
Scopus

آشنایی با پایگاه های اطلاعات علمی بین المللی و ترند های جستجو

دکتره تهرانی

کارگاه آنلاین آشنایی با پایگاه های اطلاعات علمی بین المللی و ترند های جستجو